

Äänestysaluejaon muuttaminen

7048/00.00.00.06/2024

Keskusvaalilautakunta 09.04.2024 § 34

Valmistelija: kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jolle sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen.

Äänestysalueista päättää kaupunginvaltuusto, ja äänestysalueiden äänestyspaikoista päättää kaupunginhallitus. Päätös äänestysalueista tulee voimaan kalenterivuoden alussa, jos se on tehty ja siitä on ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle (DVV) sen määräämällä tavalla viimeistään voimaantuloa edeltävän vuoden elokuussa. Siten valtuuston päätös äänestysaluejaosta olisi voimassa 1.1.2025 alkaen toimitettavissa vaaleissa, mikäli muutos ilmoitettaisiin 31.8.2024 mennessä DVV:lle. Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että äänestysalueen sopivasta koosta tai asukasmäärästä ei ole mitään säännöksiä. Kunta itse harkitsee äänestysalueidensa tarpeellisen määrän ja päättää siitä.

Vaalilain 15 §:n mukaan vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita. Luottamushenkilöitä ei ole löytynyt kaikkiin vaalilautakunnan tai vaalitoimikunnan paikkoihin. Presidentin vaalissa 2024 vaalilautakunnissa oli 230 luottamushenkilöpaikkaa, joista puolueet eivät täyttäneet 31 paikkaa. Näille paikoille valittiin kuntalaisia.

Kouvolan kaupunginvaltuusto on edellisen kerran 29.3.2010 § 26 päättänyt äänestysaluejaosta, **oheismateriaalina** Äänestysalueet ja -paikat Kv 29.3.2010/liite nro 3 asiaan nro 6. Äänioikeutettuja oli Kouvolassa v. 2010 74 351; presidentinvaalissa 2024 Suomessa asuvia äänioikeutettuja oli 64 582 ja ulkosuomalaisia äänioikeutettuja oli 3 037.

Päätöksentekoa varten on tehty vertailu muutaman kaupungin osalta koskien kaupunkien pinta-alaa, väestömäärää ja äänestysalueiden määrää:

kunta	äänestysalueet	pinta-ala km ²	väestöluku
Kouvola	23	2 883	78 876
Mikkeli	18	3 229	51 916

Joensuu	23	2 750	77 513
Lappeenranta	20	1 723	73 016
Rovaniemi	19	7 582	64 535

Voikkaan äänestysalueen (nro 010) äänestyspaikka Hirvelän koulu lakkautetaan kevätlukukauden 2024 päätyttyä. Europarlamenttivaalien äänestyspaikkana vaalipäivänä 9.6.2024 koulua voidaan käyttää. Vuoden 2025 vaalissa ko äänestyspaikkaa ei voida käyttää. Voikkaan äänestysalueella on äänioikeutettuja 2 177. Voikkaan äänestysaluetta ympäröivät alueet ovat seuraavat äänestysalueet (suluissa äänioikeutettujen määrät): Naukio-Pilkanmaa (2 254), Pohjois- Valkeala (1 350) Valkeala (3 146), Saarento-Jokela (2 046), ja Jaala (1 229). Suurimmalla äänestysalueella nimeltä Keskusta on äänioikeutettuja 7 476. Vahteron, Eskolanmäen ja Urheilupuiston äänestysalueilla on kaikissa yli 4 000 äänioikeutettua. **Oheismateriaalina** presidentinvaalit 2024, 2. vaali Äänestysaktiivisuus kunnassa ja eduskuntavaalit 2019 Äänestysaktiivisuus kunnassa.

Vaalipäivän merkitys äänestyspäivänä on vähentynyt ja ennakoöänestyksen suosio on kasvanut. Ennakkoon voi käydä äänestämässä kaikissa yleisissä äänestyspaikoista kotikunnasta riippumatta. Eduskuntavaalissa 2019 Kouvolassa (Suomessa asuvat) 37,6 % äänesti ennakkoon ja vaalipäivänä äänesti 31,4 % äänioikeutetuista. Koko maassa presidentinvaalin 2024, 2. vaalissa Suomessa asuvista äänioikeutetuista äänesti ennakkoon 44 % ja vaalipäivänä äänesti 22,6 % äänioikeutetuista. Presidentin vaalin 2024, 2. vaalissa Voikkaan äänestysalueella äänesti ennakkoon 41,5 % ja vaalipäivänä 21,7 %; Naukio-Pilkanmaan äänestysalueella (nro 010) äänesti ennakkoon 38,3 % ja vaalipäivänä 25,2 %. Em. johdosta esitetään, että Voikkaan ja Naukio-Pilkanmaan äänestysalueet yhdistettäisiin, jolloin uudella äänestysalueella olisi 4 431 äänioikeutettua. Äänestysalueen nimeksi ehdotetaan Voikkaa-Pilkanmaa, jonka numero olisi 010. Oikeusministeriön vaalitietojärjestelmä edellyttää, että joka äänestysalueella on nimi ja kolmilukuinen numero.

Äänestysaluemuutosta ehdotetaan myös eteläisen Kouvolan osalta. Anjalan äänestysalueen (nro 012) viereiset äänestysalueet ovat Elimäki, Ummeljoki ja Inkeroinen. Inkeroinen äänestysalueen (nro 013) viereiset äänestysalueet ovat Anjala, Ummeljoki ja Sippola. Vuoden 2010 Anjalan äänestysalueen äänestyspaikka Anjalan koulu ei enää ole, koska anjalalaiset lapset käyvät väliaikaisesti koulua Ummeljoella. Inkeroinen yhtenäiskoulu aloittaa v. 2025. Anjalan äänestysalueella käytetään äänestyspaikkana Anjala-taloa, joka ei ole kaupungin omistama kiinteistö. Anjalassa on äänioikeutettuja 1 689 ja Inkeroisissa 2 623. Mikäli Anjalan ja Inkeroinen äänestysalueet yhdistetään, uudella

äänestysalueella olisi 4 312 äänioikeutettua. Presidentinvaalissa 2024, 2 vaalissa Anjalan äänestysalueella äänesti ennakkoon 38,4 % ja vaalipäivänä 27,8 % ja Inkeröisten äänestysalueella äänesti ennakkoon 45,6 % ja vaalipäivänä 17 %. Ehdotetaan, että Anjalan ja Inkeröisten äänestysalueet yhdistetään ja nimeksi tulee Anjala-Inkeröinen, jonka uusi numero olisi 011. Äänestysaluemuutoksen johdosta tulee muuttaa nykyisten äänestysalueiden numerot 014 Myllykoski alkaen. Kuten aiemmin todettiin, kaupunginhallitus päättää äänestysalueiden äänestyspaikat. Äänestysalueita muutoksen jälkeen olisi 21 kappaletta. **Liitteenä** Kouvolan kaupungin äänestysaluejako, nimet ja numerot v. 2025. Ne henkilöt, joita ei ole merkitty väestötietojärjestelmässä kiinteistön kohdalla, on merkitty ja pidetään edelleen merkittynä äänestysalueelle 001 Keskusta.

Vaalilautakunnassa on yleensä kymmenen jäsentä. Voimassa olevan hallintosäännön mukainen jäsenen palkkio on 160 euroa ja puheenjohtajan 240 euroa. Vaalilautakunnassa on yleensä vähintään yksi vaaliavustaja, jonka palkkio on 80 tai 160 euroa. Lisäksi luottamushenkilöille korvataan matkakulut ja maksetaan palkkio koulutuksesta. Kahden vaalilautakunnan vähennys toisi säästöä arviolta 5.000 euroa/vaali.

Perusteluina ehdotukselle yhdistää äänestysalueita ovat em. äänestysalueella tapahtuva äänestyspaikkamuutos, ennakoäänestyksen merkityksen kasvu verrattuna vaalipäivänä äänestämiseen, kustannukset sekä se, että vaalilautakuntiin ei useampana vaalissa ole ollut tarpeeksi puolueiden ehdottamia henkilöitä luottamushenkilöksi.

Lisätietoja: kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Puheenjohtajan ehdotus:

Keskusvaalilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Kouvolan kaupungin äänestysaluejaon liitteestä ilmenevällä tavalla siten, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2025.

Keskusvaalilautakunnan päätös:

Keskusvaalilautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
